

N:o 19.

Ank. till Riksd. kansli den 16 april 1907, kl. 2 e. m.

Betänkande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om beskattning af socker jämte en i ämnet väckt motion.

I proposition, n:o 81, har Kungl. Maj:t, under åberopande af utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 8 nästlidna mars, föreslagit Riksdagen att antaga ett vid propositionen fogadt förslag till förordning om beskattning af socker.

Enligt berörda protokollsutdrag har chefen för finansdepartementet vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t anfört följande:

»På sätt jag redan framhållit i den allmänna redogörelse, som jag lämnat angående det nu föreliggande förslaget till omorganisation af kontrollen öfver brännvins-, maldrycks- och sockertillverkningarna, har det vid utarbetandet af nämnda förslag visat sig, att den vid den lokala kontrollen öfver sockertillverkningen anställda personalen är så upptagen af sin tjänstgöring vid sockerfabrikerna, att det åtminstone för närvarande ej synes vara möjligt att kunna samtidigt använda denna personal vid bränneri- eller bryggerikontrollen. Den erfarenhet, som vunnits under den korta tid, det nu gällande systemet för sockerbeskattningen ägt tillämpning, har icke heller ansetts tillräcklig för vidtagande af några mera väsentliga förändringar med

afseende å den lokala kontrollen, hvilken därför icke beröres af omorganisationsförslaget i vidare mån, än att, på af mig förut anförda skäl, såsom en lämplig reform föreslagits, att den af öfverkontrollörerna hittills utöfvade befattning med sockerkontrollen skulle upphöra. Vissa af öfverkontrollörernas åligganden skulle i stället öfverflyttas på den såsom förman för den öfriga kontrollpersonalen vid hvarje sockerfabrik anställde förste kontrollören, under det att öfverkontrollörernas inspektionsåligganden öfver sockerfabrikerna skulle utövas direkt från den centrala kontrollmyndigheten genom en af nämnda myndighets tjänstemän.

Af denna reform jämte den af mig redan i annat sammanhang föreslagna omgestaltningen af den nuvarande centrala kontrollmyndigheten till ett själfständigt ämbetsverk föranledas åtskilliga förändringar i den nu gällande förordningen om beskattning af socker. Då därjämte ytterligare några förändringar ansetts böra såsom af behovet påkallade vidtagas i nämnda förordning, har jag ansett lämpligast, att förslag till helt och hållet ny förordning i ämnet utarbetades.

Sedan departementschefen uppläst nämnda förslag, anförde departementschefen vidare.

I förslaget hafva å vederbörliga ställen, hvilka jag icke anser behöfva särskildt angifvas, införts de förändrade bestämmelser, som betingas utaf de förstnämnda af mig nyss berörda reformerna, hvarjämte vissa §§ underkastats en redaktionell bearbetning.

Några i förslaget upptagna nya bestämmelser anhåller jag att få närmare omnämna.

Under vissa år, i synnerhet efter regniga somrar, innehåller hvitbetan i större eller mindre kvantitet, jämte vanligt socker, en sockerart, benämnd raffinös, hvilken är såsom försötningsmedel i det närmaste värdelös men har den egenskapen att i hög grad öka utslaget vid den för bestämmande af sockerhalten använda polarimetriska undersökningen. Närvaron af raffinös i en sockerlösning ökar betydligt, ehuru skenbart, sockerprocenten vid användandet af den i 1 § 2 mom. föreskrifna undersökningsmetoden medelst direkt polarisation. Det kan därför inträffa, att vid direkt polarisation af sirup eller melass sockerhalten visar sig öfverstiga 70 procent af torrs substansens vikt, ehuru det verkliga sockret däri icke uppgår till 70 procent. För att vid sådant förhållande få den verkliga sockerhalten utrönt måste en omständligare undersökningsmetod än den direkta polarisationen användas. Den nu föreskrifna direkta polarisationen torde i allmänhet vara tillräcklig för att, i den

utsträckning, författningen medgifver, göra sirup och melass skattefria, men exempelvis under tillverkningsåret 1905—06 förekom melass, som på grund af den höga raffinoshalten skulle drabbats af skatt, därest den nu gällande förordningen då ägt tillämpning. För att förekomma att skattskyldighet skall kunna inträda i dylika med lagstiftningen icke afsedda fall, har i 1 § 2 mom. af förslaget införts den förändrade bestämmelse, att sockerhalten skall utrönas genom direkt polarisation, därest icke kontroll- och justeringsstyrelsen på framställning af tillverkaren förordnar, att sockerhalten skall bestämmas genom fullständigare kemisk analys.

Nu gällande bestämmelser angående skattskyldighet m. m. i fråga om obeskattadt socker, som förkommer under transport mellan inrikes orter, återfinnas i 38 § af ordningsstadgan rörande sockerbeskattningen. Dessa bestämmelser äro emellertid af den vikt, att de, i likhet med motsvarande bestämmelser rörande maltskatt, rätteligen böra hafva sin plats i själfva förordningen, till hvars 7 § de därför nu öfverflyttats. Härvid hafva bestämmelserna i så måtto kompletterats, att anvisning meddelats rörande förfaringssättet för erhållande af eftergift af skatten.

Det är tillverkaren medgifvet att äfven utom fabriksområdet upplägga obeskattadt socker i magasin under kronans lås. Då emellertid erfarenheten visat, att tillsynen öfver ett sådant magasin kan kräfva en afsevärd tillökning af kontrollpersonal, har det syntts lämpligt att i 15 § intaga bestämmelse om skyldighet för tillverkaren att, därest särskild kontrolltjänsteman för ändamålet erfordras, ersätta statsverket kontrollkostnaden.

I förslagens 22 § 2 mom. har lämnats föreskrift angående sättet för vinnande af ändring i af förste kontrollör vid tillämpning af förordningen meddelad föreskrift eller vidtagen åtgärd, hvarmed tillverkare icke åtnöjes.

24 § i förslaget innehåller bestämmelse, att kontroll- och justeringsstyrelsen må äga att för fabrik, som ligger vid öppen plats eller gata vare sig i stad eller inom område, tillhörande station vid för allmän trafik upplåten järnväg, eller vid allmän hamn, medgifva eftergift i föreskrifterna angående fabriks afstängning, äfvensom att, därest afsevärda svårigheter möta att i öfrigt företaga föreskrifna anordningar vid fabrik, meddela de förändrade bestämmelser, som kunna påkallas af omständigheterna. Motsvarande bestämmelser i nu gällande förordning innehållas dels i 11 § 1 mom., som gifver befogenhet åt chefen för kontroll- och justeringsbyrån att bevilja eftergift i föreskrifterna

angående afstängningen, dels ock i 47 § b., där Kungl. Maj:t förbehållits den vidsträcktare rätten att i allmänhet kunna medgifva afvikelse från hvad i förordningen stadgas beträffande anordningarna vid sockerfabrik. Den anförda bestämmelsen i 11 § har tillkommit på initiativ af 1905 års Riksdag, som ansåg att där ifrågavarande befogenhet borde utöfvas af den centrala kontrollmyndigheten. Enär de afvikelser, som afses i nuvarande 47 §, äro af ensartad natur med de eftergifter, hvilkas medgifvande redan nu enligt 11 § 1 mom. tillkommer den centrala kontrollmyndigheten, har jag ansett, att i sammanhang med denna myndighets ombildande till ett fristående ämbetsverk rätten att medgifva undantag uti här ifrågavarande afseenden bör i sin helhet öfverflyttas till kontroll- och justeringsstyrelsen.

Eftergift i föreskrifterna angående fabriks afstängning bör kunna medgifvas icke blott såsom nu för fabrik, som ligger inom område, tillhörande station å statens järnvägar utan jämväl för fabrik, som ligger inom stationsområde, tillhörande för allmän trafik upplåten enskild järnväg. I enlighet härmed har ifrågavarande bestämmelse ock blifvit affattad i förslaget 24 §.

25 § i förslaget svarar mot 24 och 25 §§ i nu gällande förordning samt innehåller bestämmelserna om organisationen af kontrollen öfver sockertillverkningen. I enlighet med det omorganisationsförslag, för hvilket jag förut redogjort, stadgas i paragrafens 1 mom., att öfverinseendet öfver denna kontroll utöfvas af kontroll- och justeringsstyrelsen, samt, i andra momentet, att den lokala kontrollen skall handhafvas af förste kontrollörer, kontrollörer och tillsyningsmän.

Med afseende å tillsättandet af förste kontrollörerna är i paragrafens 3 mom. föreslaget, att dessa tjänstemän skola förordnas af kontroll- och justeringsstyrelsen. För närvarande utses såväl förste kontrollörer som kontrollörer af Kungl. Maj:ts befallningshafvande efter förslag af vederbörande öfverkontrollör samt, hvad förste kontrollörerna angår, efter chefens för kontroll- och justeringsbyrån hörande. Denna anordning för förste kontrollörernas tillsättande öfverensstämmer med 1902 års sockerbeskattningskommittés förslag i detta hänseende. Enligt det af Kungl. Maj:t för 1905 års Riksdag framlagda förslaget till förordning om beskattning af socker skulle däremot förste kontrollörerna förordnas af chefen för finansdepartementet. Denna bestämmelse hade i det propositionen i ämnet åtföljande statsrådsprotokollet motiverats därmed, att, då förste kontrollör måste besitta såväl ett visst mått af allmänbildning som en särskildt ådagalagd teknisk färdighet, samt de

sökandes kompetens i dessa afseenden bäst syntes kunna bedömas inom finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå, dessa kontrollörer borde förordnas af chefen för nämnda departement.

Till ytterligare utredning af ifrågavarande spörsmål tillåter jag mig erinra om följande. I en vid förbemälda sockerbeskattningskommittés betänkande fogad reservation hade en af kommitténs ledamöter på anförda skäl uttalat såsom sin åsikt, att förste kontrollörerna borde utses direkt af chefen för kontroll- och justeringsbyrån. Af de Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som afgifvit underdånigt utlåtande öfver kommitténs förslag, hafva Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus, Kristianstads, Gottlands och Kalmar län — således med ett undantag (Blekinge län) Kungl. Maj:ts befallningshafvande i samtliga de län, där vid tiden för utlåtandenas afgifvande kontroll öfver sockerfabriker utöfvades — tillstyrkt bemälda reservants förslag. Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län, hvilken, med hänsyn till sockertillverkningens omfattning inom länet, af samtliga länsstyrelser torde hafva den största erfarenheten beträffande sockerkontrollen, anförde härom, bland annat, att, därest konsumtionsbeskattning infördes, det syntes vara lämpligt, att förste kontrollörerna tillsattes af chefen för kontroll- och justeringsbyrån, som då lättare kunde tillgodose vederbörande med befordringar till fabriker med årlig tjänstgöringstid.

Härvid bör emellertid vidare komma i betraktande att, i och med det att, jämlikt det framlagda omorganisationsförslaget, öfverkontrollörernas hittillsvarande befattning med sockerkontrollen komme att upphöra, det förslag, som enligt gällande bestämmelser skall af vederbörande öfverkontrollör afgifvas till ledning för Kungl. Maj:ts befallningshafvande vid förordnandet af förste kontrollörer, icke vidare skulle stå nämnda myndighet till buds. Med hänsyn till de högre fordringar, särskildt i afseende å teknisk utbildning, som måste ställas å förste kontrollörerna, är det dock nödvändigt, att dessas kvalifikation för uppdraget kommer under bedömande af tekniskt förfaren myndighet.

Af hvad jag nu anført synes mig framgå, att öfvervägande lämplighetsskäl förefinnas för vidtagandet af den förändring, att tillsättandet af förste kontrollörerna öfverflyttas till den centrala kontrollmyndigheten. Därigenom skulle enligt mitt förmenande vinnas ytterligare möjlighet till genomförande af den större enhetlighet i kontrollens anordnande, som i öfverensstämmelse med Riksdagens därom uttalade önskan är ett af syftmålen med den nu ifrågaställda omorganisationen.

I gällande bestämmelser angående ersättningen till kontrolltjänste-

männen har föreslagits den förändring, att, därest resa förekommer för förste kontrollör vid inträde i tjänstgöring eller vid förflyttning från en till annan fabrik, han skulle, i likhet med kontrollörerna vid brännvinskontrollen, vara berättigad till reseersättning med 15 kronor för hvarje gång.

Ett af behovet påkalladt, de nuvarande ersättningsbestämmelserna kompletterande stadgande har införts i 25 § 4 mom., af innehåll att, därest förste kontrollör förordnas att verkställa förrättning under tid, då han ej är inkallad till tjänstgöring, han skall erhålla dels dag-arfvode med tolf kronor dels ock reseersättning enligt fjärde klassen i gällande resereglemente.

Enligt 25 § 5 mom. i nu gällande förordning är tillverkare skyldig att, på anmodan af Kungl. Maj:ts befallningshafvande, åt enhvar af kontrollpersonalen, som sådant önskar, anskaffa lämplig kost mot en ersättning af två kronor om dagen. Dylik ersättning afdrages å kontrolltjänstemannens arfvode. Emellertid hafva från kontrollörer framställts klagomål däröfver, att efter sådant afdrag jämte det ytterligare afdrag af en krona om dagen, som tillkommer, därest tillverkare åt kontrolltjänsteman upplåtit bostad, kontrollörernas dagarfvode, sex kronor, så väsentligt reduceras, att återstoden icke utgör skälig ersättning för kontrollarbetet. Som berörda klagomål synas mig befogade och då det belopp, hvarmed ifrågavarande ersättning för tillhandahållen kost utgår, lärer vara utan nämnvärd betydelse för sockerfabrikerna, har jag i 25 § 5 mom. föreslagit, att nämnda ersättningsbelopp nedsättes till en krona om dagen. Genom denna förändring skulle jämväl öfverensstämmelse i förevarande hänseende vinnas med motsvarande bestämmelser i förslagen till förordningar angående tillverkning af brännvin samt angående tillverkning och beskattning af maltdrycker.

På grund af redan vunnen erfarenhet har det visat sig möjligt att vidtaga vissa förenklingar i proceduren för sockrets uttagande från fabrik, vare sig för utlämnande till fritt bruk eller för försändande till annan fabrik, allmänt sockernederlag eller tullkammare. Det är gifvetvis önskvärdt, att förfarandet härvid, med bibehållande af tillräckligt effektiv kontroll, äger rum i för industrien så litet betungande former som möjligt, i hvilket syfte några mindre ändringar företagits i förordningens 28 §.

Med den förändrade ställning, den centrala kontrollmyndigheten kommer att enligt det föreliggande organisationsförslaget intaga till

kontrollen i allmänhet, och särskildt med hänsyn till den direkta inspektion öfver sockertillverkningen, som skall utöfvas af nämnda myndighet, kan denna myndighet i hvarje särskildt fall omedelbart afgöra, när inventering och uppvägning af allt i sockerfabrik eller därtill hörande magasin befintligt socker äro af behofvet påkallade. Det har därför ansetts vara mest ändamålsenligt, att kontroll- och justeringsstyrelsen ensam skall äga att förordna om vidtagande af dylik åtgärd, och har i enlighet härmed 30 § undergått vederbörlig förändring.

Den nya förordningen är afsedd att träda i kraft den 1 september 1908. Vid denna tidpunkt hafva de vid den nu gällande förordningen fogade öfvergångsstadganden upphört att äga praktisk betydelse, hvarför de icke medtagits i det nu föreliggande förslaget, dock med undantag af det för närvarande i 47 § d införda medgifvandet, att före år 1905 till förvaring af socker användt magasin må, äfven om det icke anses ligga i fabriken närhet, fortfarande begagnas, för så vidt det icke är beläget på längre afstånd än en kilometer från fabriken. Nämnda bestämmelses kvarstående betingas af förhållandena, och har densamma därför såsom öfvergångsstadgande bibehållits i förslaget.»

Såsom bevillningsutskottet i sitt betänkande n:o 17 förut omförmålt, har utskottet beslutit i hufvudsak tillstyrka bifall till det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget till omorganisation af kontrollväsendet i afseende å brännvins-, maldrycks- och sockertillverkningarna. Emot de bestämmelser i det nu förevarande författningsförslaget, hvilka beröra nämnda organisationsfråga, göres från utskottets sida ingen erinran.

I öfrigt har författningsförslaget gifvit anledning till följande anmärkningar.

I likhet med nu gällande förordning om beskattning af socker innehåller 5 § 1 mom. af Kungl. Maj:ts förslag, bland annat, den bestämmelse, att, därest tillverkare eller nederlagsinnehafvare ställer säkerhet, som af Kungl. Maj:ts befallningshafvande godkännes, han må för en tid af tre månader åtnjuta anstånd med erläggande af skatt. Enligt bevillningsutskottet tillhandakomna upplysningar har denna bestämmelse i tillämpningen visat sig vara mindre tillfredsställande. Tillverkarna önska gifvetvis fullt tillgodogöra sig den räntevinst, som kan uppstå därigenom, att hvarje skatteinbetalning uppskjutes ända till sista dagen af de tre anståndsmånaderna, hvilka löpa från hvarje uttagning af socker från fabrik eller allmänt sockernederlag. Då uttagning af socker förekommer kanske hvarje dag, har följden ock blifvit, att inbetalningar

*Utskottets
yttrande.*

af sockerskatt till landtränterierna ske lika ofta. Härigenom vållas ränterierna mycket onödigt arbete och äfven kontrollpersonalen betungas med ökad bokföring. Det vore därför önskvärdt, att ifrågasvarande bestämmelse ersattes med ett stadgande, som, utan att minska räntevinsten för skattebetalarna, verkade därhän, att skatteinbetalningarna skedde i större poster med regelbundna mellantider. I sådant hänseende vill utskottet föreslå, att anståndstiden måtte räknas från hvarje kalendermånads slut intill den femtonde dagen i tredje månaden därefter. Räknadt från hvarje uttagning af socker komme sålunda anståndstiden att utgöra $3\frac{1}{2}$ månader för uttag, som sker den första dagen i en viss månad, samt för öfriga under månaden skeende uttag successivt minskas till $2\frac{1}{2}$ månader för uttag, som sker sista dagen i månaden. Genom denna anordning kommer det att ligga i de skattebetalandes intresse att fullgöra skatteinbetalningen för hvarje månad å sista helgfria dag före den femtonde dagen i tredje månaden därefter.

Det af Kungl. Maj:t framlagda författningsförslaget har befunnits sakna någon generell bestämmelse angående kontrollförfarandet vid de i 23 § omnämnda fabriker för tillverkning af skattefri sirup och melass. Dylig bestämmelse torde dock icke böra saknas i förordningen, hvarför utskottet föreslagit ett tillägg till 23 § af innehåll, att kontroll öfver den i paragrafen afsedda tillverkning skall utöfvas på sätt kontroll- och justeringsstyrelsen föreskrifver, hvilket stadgande är analogt med det i 14 § förekommande stadgandet om kontrollen vid saftstationer.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 231, har herr *F. E. Neess* anfört följande:

»Då en inom landet tillverkad industriell produkt skall underkastas beskattning eller så kallad accis, torde det ligga i landets intresse, att de förhållanden, under hvilka industrien på grund af beskattningen kommer att arbeta, så litet som möjligt avvika från de naturliga förhållanden, under hvilka industrien skulle hafva arbetat, om någon beskattning icke ägt rum. Nödvändigheten att tillämpa denna regel blifver mera öfvervägande, ju viktigare för landet industrien i fråga är.

Att vid öfvergång från ett beskattningssätt till ett annat hänsyn bör tagas till den utveckling industrien under det gamla beskattningssystemet tagit, så att icke särskilda grenar af industrien vid införandet af det nya systemet blifva utan tvingande nödvändighet straffade för det de, under hägn af landets lagar, utvecklats sig på ett sätt, som icke fullt passar in med de lagar, som först senare blifvit påtänkta, torde äfven vara en princip, som öfverallt är erkänd.

Uti det »utkast till förordning om beskattning af socker» som åtföljer »betänkande med förslag angående beskattning af hvitbetssocker-tillverkningen, afgifvet den 17 maj 1904», och som utgör grunden till nu gällande sockerlagstiftning, lyder § 14:

»Tillverkare äger att äfven utom fabriksområdet men i fabriken närhet upplägga obeskattadt socker i magasin, som uteslutande användes till förvaring af sådant socker. Sådant magasin skall räknas till fabriken och skall stå under kronans lås. Såvida Kungl. Maj:ts befallningshafvande ej medgifver undantag, skall sådant magasin ligga inom en kilometers afstånd från fabriken.»

Anledningen till att just en kilometer bestämdes som maximum för det afstånd, på hvilket ett sockermagasin finge ligga för att kunna räknas till en fabrik, var, att i Landskrona redan ett af flera skånska sockerfabriksbolag för sockerlagring särskildt byggdt dylikt sedan flera år var beläget, visserligen rätt långt från där varande fabrik, men dock inom nämnda afstånd, och att kommitterade ansågo rättvist, att detta magasin fortfarande som hittills finge ostördt begagnas till det därmed afsedda ändamålet.

I Kungl. Maj:ts nådiga proposition till 1905 års Riksdag angående sockerbeskattningen hade i § 14 bestämmelser om ett maximiafstånd af en kilometer borttagits.

Bevillningsutskottet yttrar emellertid i sitt betänkande n:o 21 angående § 14:

»Fill det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget, att tillverkare skulle äga att äfven utom fabriksområdet men i fabriken närhet upplägga obeskattadt socker i magasin, hade kommitterade fogat den bestämmelsen, att sådant magasin skulle, därest Kungl. Maj:ts befallningshafvande ej medgäfve undantag, ligga inom en kilometers afstånd från fabriken.

Detta kommitterades förslag har herr Faxe upptagit i sin motion, och lärer anledningen därtill vara, att vid en af de skånska sockerfabrikerna för närvarande finnes ett sockermagasin, som, ehuru beläget på mindre än en kilometers afstånd från fabriken, genom sin belägenhet i öfrigt till äfventyrs icke skulle anses ligga i fabriken närhet. Då det torde ligga i tillverkarens intresse att i framtiden förlägga dessa magasin så nära fabriken som möjligt, synes ett allmänt stadgande af den innebörd kommitterade förordat icke vara af nöden, men med hänsyn till det omförmälda fallet torde ett öfvergångsstadgande beträffande redan befintliga magasin böra i förordningen inflyta, och har i följd häraf ett tillägg gjorts till 47 §.»

Sedan Riksdagen beslutat i enlighet härmed, har äfven det i Landskrona belägna ofvannämnda magasinet varit i beskattningsafseende betraktadt såsom tillhörande raffinaderiet därstädes, och har staten alltså burit därå belöpande kontrollkostnader.

I Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 81 till innevarande års Riksdag angående vissa ändringar i förordningen om sockerbeskattningen har § 15, hvilken motsvarar här förut under n:o 14 omtalade §, blifvit försedd med följande tillägg:

»Erfordras särskild kontrolltjänsteman för kontrollen öfver uppläggning eller uttagning af socker vid sådant magasin, vare tillverkaren skyldig ersätta statsverket den därå föränledda kontrollkostnaden.»

Skulle Riksdagen besluta, att detta tillägg skall tillfogas paragrafen, blifver naturligtvis följden, att, sedan staten icke längre betalar kontrollen, kostnaderna för lagringen blifva högre. Det torde emellertid ligga i statens intresse att underlätta lagringen af socker, ty det är absolut nödvändigt, att tillverkarna hålla stora sockerlager, såvida icke en import allt som oftast skall blifva nödvändig. Sockerskörden utfalla nämligen ytterst ojämnt, och om tillverkarna endast kontraktera den areal, som under goda år räcker att fylla landets behof, kommer den tillverkade sockermängden under dåliga år icke på långt när att täcka konsumtionen.

Då jag i öfverensstämmelse med hvad ofvan är sagdt anser orättvist att på sätt, som skulle ske, om kungl. propositionen i ifrågasvarande afseende vunne Riksdagens bifall, mera beskatta en del af sockerindustrien än den öfriga, och då jag dessutom anser, att Riksdagen icke har någon anledning frångå hvad den 1905 beslutit, tillåter jag mig hemställa,

att § 15 uti det i Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 81 framlagda förslaget till förordning om beskattning af socker får följande lydelse:

1) Tillverkare äger att äfven utom fabriksområdet men i fabriken närhet upplägga obeskattadt socker i magasin, som uteslutande användes till förvarande af sådant socker. Sådant magasin räknas till fabriken och skall stå under kronans lås.

2) Tillverkare äger att, när han så önskar, få tillträde till magasin, där han har obeskattadt socker upplagdt, men skall därvid kontrolltjänsteman vara närvarande.»

Utöfver hvad chefen för finansdepartementet anfört rörande den bestämmelse i 15 § 1 mom., hvars borttagande motionären yrkar, har

bevillningsutskottet inhämtat följande angående de skäl, som föranledt den ifrågavarande bestämmelsen.

Behovet af detta stadgande har närmast påkallats af förhållandena vid sockerraffinaderiet i Landskrona. Såsom uppläggningsplats för obeskattadt socker användes för nämnda fabrik ett utom fabriksområdet men inom 1 kilometer därifrån beläget magasin, som tillhör ett särskildt aktiebolag, bildadt af åtskilliga sockerfabriker. Äfven dessa å andra orter belägna fabriker använda detta magasin. Ehuru oegentligt och i saknad af erforderlig bestämmelse i förordningen har magasinet hittills behandlats såsom sådant magasin, som afses i 15 § och det vid Kungl. Maj:ts författningsförslag fogade öfvergångsstadgande. I öfverensstämmelse härmed har också kostnaden för kontrollen öfver uppläggning och uttagning af socker drabbat statsverket. Som denna kontroll gjort det erforderligt att tillsätta ända till fyra särskilda kontrolltjänstemän, stiger kontrollkostnaden till relativt ansevärd belopp, i hvarje fall icke understigande 3,000 kronor per år.

För sådana fall som det ifrågavarande är i gällande lagstiftning förutsatt, att allmänt sockernederlag skall inrättas, därvid kontrollkostnaden drabbar nederlagsinnehafvaren. Det af Kungl. Maj:t föreslagna stadgandet, att, då särskild kontrolltjänsteman erfordras för kontroll öfver uppläggning eller uttagning af socker från sådant magasin, som här afses, kontrollkostnaden skall drabba tillverkaren, synes bevillningsutskottet därför öfverensstämma med lagstiftningens anda och mening. I följd häraf finner utskottet sig icke kunna tillstyrka bifall till den föreliggande motionen.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer bevillningsutskottet,

1:o) att Riksdagen måtte antaga Kungl. Maj:ts förevarande förslag till förordning om beskattning af socker med de ändringar, det härvid fogade författningsförslaget utvisar; samt

2:o) att Riksdagen måtte finna den ofvan omförmälda, af herr Neess väckta motionen besvarad genom hvad utskottet i punkten 1:o) hemställt.

Stockholm den 16 april 1907.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationer:

af herr *Cavalli*, som anförde:

»Jag anser, att vid öfvergång från ett beskattningssätt till ett annat industrien icke bör genom lagbestämmelser förhindras från eller åsamkas särskilda kostnader för att utnyttja anordningar, hvilka förut tillkommit för att på ändamålsenligaste sätt tjäna den ifrågavarande industrien. Denna princip har ock vid antagandet år 1905 af nu gällande förordning om beskattning af socker vunnit Riksdagens godkännande.

Genom den af Kungl. Maj:t i 15 § 1 mom. af det föreliggande författningsförslaget ifrågasatta och af bevillningsutskottet tillstyrkta bestämmelse, att, därest särskild kontrolltjänsteman erfordras för kontrollen öfver uppläggning eller uttagning af socker vid sådant magasin, som i nämnda § afses, tillverkaren själf skall bära kontrollkostnaden, synes mig vara gjordt ett nu desto mindre befogadt afsteg från den af mig här ofvan berörda princip, som det kungl. förslaget i öfrigt afser endast en omorganisation af kontrollen men ingalunda någon förändring eller omläggning af beskattningsgrunderna.

På grund af hvad jag sålunda anförde, hemställer jag, att nyssberörda bestämmelse måtte utgå ur 15 § samt att denna sålunda måtte erhålla följande från bevillningsutskottets förslag afvikande lydelse:

1. Tillverkare äger att äfven utom fabriksområdet men i fabriken närhet upplägga obeskattadt socker i magasin, som uteslutande användes till förvarande af sådant socker. Sådant magasin räknas till fabriken och skall stå under kronans lås.

2. Tillverkare äger att, när han så önskar, få tillträde till magasin, där han har obeskattadt socker upplagdt, men skall därvid kontrolltjänsteman vara närvarande.»

af herr friherre *C. J. Beck-Friis*, som instämt med herr *Cavalli*; samt af herr *Lyckholm*.

Dessutom hafva herrar *Hammarström*, friherre *Trolle*, *Sandwall* och *Bergström* begärt få antecknad, att de icke deltagit, herrar *Hammarström* och *Bergström* i behandlingen samt herrar friherre *Trolle* och *Sandwall* i den slutliga behandlingen af detta ärende.

Förslag

till,

Förordning om beskattning af socker.

I KAP. Om skattens beräkning och erläggande.

§ 1.

1. För allt socker, som inom riket tillverkas eller dit införes, skall, på sätt i denna förordning närmare bestämmes, vid sockrets utlämnande till fritt bruk erläggas skatt med 13 öre för hvarje kilogram. För socker, som till riket införes, skall därjämte erläggas tull enligt tulltaxan.

2. Till socker räknas ej honung, stärkelsesocker (glykos) och maltsocker (maltos) samt ej heller sirup eller melass, i hvilka sockerhalten är mindre än sjuttio procent af torrsubstansens vikt.

Sockerhalten utrönes genom direkt polarisation, därest icke kontroll- och justeringsstyrelsen på framställning af tillverkaren förordnar, att sockerhalten skall bestämmas genom fullständigare kemisk analys.

3. För socker, som enligt de föreskrifter, Kungl. Maj:t vill meddela, gjorts till förtäring af människor obrukbart (denaturerats), erlägges ej skatt.

§ 2.

Intill dess socker, som inom riket tillverkas eller dit införes, utlämnas till fritt bruk, skall detsamma stå under statens kontroll. Denna kontroll utöfvas dels af tullverket öfver infördt socker, tills det öfverföres till sockerfabrik eller allmänt sockernederlag eller utlämnas till fritt bruk, dels ock, på sätt i denna förordning och särskild af Kungl. Maj:t fastställd ordningsstadga närmare bestämmes, vid fabriker, i hvilka socker tillverkas eller raffineras, och i allmänna sockernederlag.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

3 §.

På Kungl. Maj:ts pröfning skall bero, om och under hvilka villkor och kontroller samt mot hvilken afgift allmänt nederlag för obeskattadt socker utan sammanhang med sockertillverkning må medgifvas.

4 §.

Från fabrik, som står under kontroll, eller från allmänt sockernederlag må socker, utan erläggande af sockerskatt, från riket utföras, om utförseln sker genom tullkammare under den kontroll och de villkor, som i tullstadgan bestämmas för utförsel af nederlagsgods, dock att hvad sålunda är stadgadt icke skall äga tillämpning, så länge den i Bryssel den 5 mars 1902 afslutade konventionen angående beskattningen af socker är för Sverige gällande.

5 §.

1. Innan socker från fabrik eller allmänt sockernederlag utlämnas till fritt bruk, skall den därå belöpande skatt inbetalas till landt-ränteriet i det län, där fabriken eller nederlaget finnes, eller, hvad fabrik eller sockernederlag i Stockholm angår, till öfverståthållare-ämbetet; dock att, därest tillverkaren eller nederlagsinnehafvaren ställer säkerhet, som af Kungl. Maj:ts befallningshafvande godkännes, han må för en tid af tre månader åtnjuta anstånd med erläggande af skatt.

2. Försummar tillverkare eller nederlagsinnehafvare att inbetala förfallen skatt, skall all ogulden skatt genast utmätas, och hafve den

5 §.

1. Innan socker från fabrik eller allmänt sockernederlag utlämnas till fritt bruk, skall den därå belöpande skatt inbetalas till landt-ränteriet i det län, där fabriken eller nederlaget finnes, eller, hvad fabrik eller sockernederlag i Stockholm angår, till öfverståthållare-ämbetet; dock att, därest tillverkaren eller nederlagsinnehafvaren ställer säkerhet, som af Kungl. Maj:ts befallningshafvande godkännes, han må åtnjuta anstånd med skattens erläggande sålunda, att skatten för det socker, som utlämnats under en kalendermånad, skall vara erlagd före femtonde dagen i tredje månaden därefter.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

försumlige förlorat rätten att under det tillverkningsår åtnjuta anstånd med skatts erläggande.

3. Då socker från tullverket utlämnas till fritt bruk, skall sockerskatt samtidigt med tullen till tullverket erläggas. Om betalningsanstånd, ställande af säkerhet samt påföljd för fördröjd eller uteblifven betalning gälle hvad i tullstadgan beträffande tullafgifter stadgas.

6 §.

Har socker, som utlämnats till fritt bruk, innan köparen mottagit det, blifvit så skadadt, att tillverkaren önskar omarbета detsamma, må under den kontroll, som kontroll- och justeringsstyrelsen föreskrifver, sockret för omarbetning åter införas i den fabrik, hvarifrån det utförts, och socker till lika mängd och af samma slag utan erläggande af ytterligare skatt från densamma utlämnas till fritt bruk. Sockrets mängd och slag bestämmas af den vid fabriken anställde förste kontrollören eller, i tvistigt fall, på tillverkarens bekostnad genom sakkunnige, som nämnda styrelse tillkallar.

§ 7.

För allt obeskattadt socker, som under transport mellan inrikes orter förkommer, skall afsändaren betala vederbörlig skatt. Kan han emellertid styrka, att godset genom skeppsbrott, uppbringning eller annan olycka gått förloradt, må eftergift af skatten äga rum. Till Kungl. Maj:t ställd ansökan härom, åtföljd af handlingar, innefattande erforderlig utredning rörande förhållandet, ingifves till Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som efter förste kontrollörens hörande till Kungl. Maj:t insänder handlingarna i ärendet jämte eget yttrande.

II KAP. Om tillverkare och hvad honom åligger.

8 §.

1. Med tillverkare förstås i denna författning den person, hvilken såsom ägare, innehafvare, verkställande direktör eller disponent eller i annan egenskap har högsta inseendet öfver sockerfabriks skötsel och

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

för hvilken därför tillståndsbevis för tillverknings utfövanande skall utfärdas.

2. Ej må tillståndsbevis utfärdas för den, som blifvit dömd till ansvar för brott, som omförmäles i 34 eller 35 § i denna förordning.

9 §.

Tillverkningsår räknas från och med den 1 september till och med den 31 augusti.

§ 10.

Fabrik, som afser tillverkning eller raffinering af socker, skall vara så byggd och inrättad, att, enligt de närmare föreskrifter, som i denna förordning eller i ordningsstadgan meddelas, en betryggande bevakning af densamma till skydd mot skatteförsvinnning utan svårighet kan äga rum.

11 §.

1. Vid råsockerfabrik skall fabriksbyggnaden ligga fritt, utan samband med andra byggnader, och må icke, med undantag för kontorslokal, innehålla andra lägenheter än dem, som äro behöfliga för sockertillverkningen. De lägenheter, i hvilka råsockrets centrifugering och uppvägning försiggå, skola bilda en särskild afdelning af byggnaden (*sockerhuset*), så att de, om så erfordras, må kunna afstängas från öfriga delar af densamma.

2. Mellan sockerhuset och den öfriga delen af fabriken må endast finnas en genomgång. Vid denna genomgång skall för de vid fabriken anställda kontrollörer finnas vaktrum med åt genomgången vettande fönster. Om magasin för sockers uppläggande gränsar till sockerhuset, må genomgång finnas äfven till magasinet.

3. Fönstren på centrifugrummets ytterväggar skola vara försedda med järngaller samt fönstren till öfriga lägenheter i sockerhuset äfven som gluggarna till under detsamma belägna källare med järngaller eller nät af järntråd på sätt i ordningsstadgan föreskrifves.

12 §.

1. Vid fabrik för framställning af raffineradt socker skall antingen fabriksbyggnaden ligga fritt, utan samband med andra byggnader, samt

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

hafva samtliga utåt vettande fönster försedda med järngaller eller nät af järntråd, eller ock skall fabriksområdet vara fullständigt omgifvet af ett minst två meter högt stängsel, där ej på grund af särskilda förhållanden Kungl. Maj:t finner mindre fullständig anordning kunna medgifvas. Till stängslet må räknas brandmur så ock till fabriken hörande byggnad, som till fabriksområdets utsida ej har annan öppning än sådan ingång, som är bevakad eller ställd under kronans lås, eller fönster, försedda med järngaller eller nät af järntråd.

Stängsel skall så anbringas, att detsamma ej ligger på mindre än fem meters afstånd från byggnad, som ligger inom stängslet och ej utgör del af detsamma.

2. För trafiken till och från fabriken må i stängslet kring detsamma i regel ej hållas öppna mer än två ingångar om dagen och en om natten. Alla andra ingångar skola vara stängda med kronans lås, och få de vid behof öppnas allenast i kontrolltjänstemans närvaro.

3. Vid hvarje ingång, som icke i allmänhet hålles stängd, skall finnas vaktstuga eller vaktrum för de till ingångens bevakning anställda kontrollörer. Från vaktrummet skall finnas fönster, vettande åt ingången till fabriken.

13 §.

1. Utan hinder af bestämmelserna i 11 och 12 §§ må i fabrik jämväl finnas förseglade eller plomberade reservutgångar för att begagnas i händelse af eldfara.

2. I hvarje sockerfabrik skall finnas ett för kontrollpersonalen afsedt expeditjonsrum med minst tjugu kvadratmeters golftyta.

3. Det åligger tillverkaren att förse expeditjonsrummet och de i 11 och 12 §§ omnämnda vaktrummen med erforderliga möbler samt bekosta deras belysning och uppvärmning.

4. Vederbörande förste kontrollör eller dennes ställföreträdare äge rätt att använda fabriakens laboratorium för utförandet af behöfliga undersökningar.

14 §.

De i 10, 11, 12 och 13 §§ meddelade föreskrifter afse ej sådan sockerfabrik (*saftstation*), där arbetet inskränker sig därtill, att saften afvinnes betor och i rörledning föres till annan sockerfabrik för vidare bearbetning.

(Kungl. Maj ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Vid saftstation utöfvas kontrollen på sätt kontroll- och justeringsstyrelsen föreskrifver.

15 §.

1. Tillverkare äger att äfven utom fabriksområdet men i fabriken närhet upplägga obeskattadt socker i magasin, som uteslutande användes till förvarande af sådant socker. Sådant magasin räknas till fabriken och skall stå under kronans lås.

Erfordras särskild kontrolltjänsteman för kontrollen öfver uppläggning eller uttagning af socker vid sådant magasin, vare tillverkaren skyldig ersätta statsverket den där af föranledda kontrollkostnaden.

2. Tillverkare äger att, när han så önskar, få tillträde till magasin, där han har obeskattadt socker upplagdt, men skall därvid kontrolltjänsteman vara närvarande.

16 §.

1. Innan arbete för tillverkning eller raffinering af socker första gången må i fabrik taga sin början, skall tillverkare låta i två exemplar upprätta och till kontroll- och justeringsstyrelsen öfverlämna dels en enligt de närmare föreskrifter, som i ordningsstadgan meddelas, affattad beskrifning å fabriken med tillhörande område, dels ock planritning öfver fabriksområdet och samtliga fabrikslokalerna med tydligt angifvande af det ändamål, hvartill hvarje lokal är afsedd. Ett exemplar af ritning och beskrifning förvaras vid fabriken och det andra hos nämnda styrelse.

2. När i anseende till vidtagna förändringar inom fabrik kontroll- och justeringsstyrelsen anser ritningen öfver densamma icke vidare vara tillfyllestgörande, åligger det tillverkaren att anskaffa ny ritning och beskrifning, äfvenledes i två exemplar.

17 §.

Öfver byggnader, lägenheter, anordningar, fasta apparater och fasta kärl, som icke blifvit upptagna i den i 16 § omnämnda beskrifning eller som där upptagits men sedermera ändrats, skall, förrän densamma må användas vid tillverkning eller raffinering af socker, tillverkare låta i två exemplar upprätta beskrifning och ritning, med hvilka förfaras på sätt i 16 § stadgas.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

18 §.

1. Då fabrik skall sättas i gång eller vid början af ett tillverkningsår fortfarande vara i verksamhet, åligger det tillverkaren att minst tio dagar förrän rörelsen må börja, till Kungl. Maj:ts befallningshafvande ingifva skriftlig *driftsanmälan* med uppgift om

- a) dagen, då han ämnar börja rörelsen,
 - b) huruvida arbetet skall fortgå dag och natt eller endast om dagen,
 - c) antalet ingångar, som i allmänhet skola hållas öppna,
 - d) huruvida socker skall förvaras utom fabriksområdet, samt
 - e) ombud, som i tillverkarens frånvaro skall företräda honom inför kontrolltjänstemännen,
- hvarjämte, därest fabriken ej står under kontroll, då anmälan göres, vid densamma skall fogas intyg af vederbörande förste kontrollör, att anordningarna vid fabriken icke strida mot denna förordnings eller ordningsstadgans föreskrifter.

2. Finnes ej hinder för rörelsens utöfvande, meddele Kungl. Maj:ts befallningshafvande tillståndsbevis.

3. Vill tillverkare, sedan driftsanmälan skett, ändra lämnad uppgift, vare han pliktig därom ofördröjligen göra skriftlig anmälan hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

4. Driftsanmälan äfvensom anmälan enligt 3 mom. skall ingifvas i två exemplar, af hvilka Kungl. Maj:ts befallningshafvande behåller det ena och ofördröjligen öfversänder det andra till kontroll- och justeringsstyrelsen.

19 §.

Då arbetet vid fabrik afslutats, skall tillverkaren ofördröjligen därom göra anmälan hos förste kontrollören; och åligger det denne att lämna tillverkaren bevis om gjord anmälan äfvensom att, så fort ske kan, därom underrätta Kungl. Maj:ts befallningshafvande samt kontroll- och justeringsstyrelsen.

Vill tillverkaren, sedan anmälan om arbetets afslutande blifvit gjord, under tillverkningsåret åter upptaga rörelsen i fabriken, göre ny anmälan på sätt i 18 § är stadgad. Finnes ej hinder för rörelsens utöfvande, meddele Kungl. Maj:ts befallningshafvande nytt tillståndsbevis.

20 §.

Om i annan fabrik än sådan, som omförmäles i 14 §, arbete för sockertillverkningen ej företages inom fem helgfria dygn efter den i

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

driftsanmälan uppgifna tiden, åligger det tillverkaren att för hela den tid, hvarunder arbete icke ägt rum, till Kungl. Maj:ts befallningshafvande inbetala det förste kontrollör och öfriga kontrollörer vid fabriken tillkommande arfvode, vid äfventyr, om betalning ej sker, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande låter hos honom utmäta detsamma.

Har under den del af året, arbete i fabriken enligt anmälan fortgått, icke vid fabriken tillverkats i medeltal femtusen kilogram socker för hvarje helgfritt dygn, åligger det tillverkaren att till Kungl. Maj:ts befallningshafvande inbetala hela det förste kontrollör och öfriga kontrollörer vid fabriken tillkommande arfvode, vid äfventyr, som i föregående mom. är sagdt.

21 §.

Tillverkare åligger att öfver tillverkningens gång föra sådan bok, att därur med lätthet kan inhämtas, huru stor mängd råämnen användts vid tillverkningen, huru mycket af särskilda fabrikater i fabriken vunnits, samt huru mycket socker, sirup eller melass bortförts från fabriken, äfvensom i öfrigt sådana upplysningar erhållas, som för uppriktande af en tillförlitlig statistik öfver sockerindustrien erfordras, däribland, hvad råsockerfabrik angår, huru stor ytvidd varit använd för odling af de betor, som afverkats inom fabriken, och angående betornas sockerhalt. I afseende å bokens anordning och förande vare tillverkare skyldig att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som kontroll- och justeringsstyrelsen meddelar. Nämnda bok skall, när helst så påfordras, hållas tillgänglig för vederbörande förste kontrollör.

22 §.

1. Tillverkare ställa sig till efterrättelse hvad ordningsstadgan innehåller om hans åligganden samt de föreskrifter, som kontroll- och justeringsstyrelsen eller vederbörande kontrolltjänsteman i enlighet med denna förordning eller ordningsstadgan meddelar.

2. Därest tillverkare ej åtnöjes med af förste kontrollör vid tillämpningen af denna förordning meddelad föreskrift eller vidtagen åtgärd, äger han att hos kontroll- och justeringsstyrelsen däri söka ändring.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

23 §.

Vill någon, utan sammanhang med sockertillverkning, tillverka sirup eller melass, hvarom i 1 § 2 mom. förmäles, göra för hvarje tillverkningsår, minst tio dagar förrän arbetet i fabriken börjar, hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande anmälan därom, med angifvande af det ställe, där tillverkningen skall bedrivas, och ombud, som i yrkesutöfvarens frånvaro skall företräda honom inför den, som skall utöfva kontrollen vid fabriken. Finnes ej hinder för rörelsens utöfvande, meddele Kungl. Maj:ts befallningshafvande tillståndsbevis. När tillverkningen upphört göra yrkesutöfvaren ock anmälan hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

Kontroll öfver tillverkning, som afses i denna §, utöfvas på sätt kontroll- och justeringsstyrelsen föreskrifver.

Finnes inom fabrik, hvarom i denna § är fråga, anordning för framställning af kristalliseradt socker, skall densamma sättas under kronans lås eller försegling.

Yrkesutöfvare i sådan fabrik vare ock skyldig att föra bok, i tillämpliga delar så inrättad, som i 21 § sägs. Nämnda bok skall, när helst det påfordras, hållas tillgänglig för den kontrolltjänsteman, under hvars inseende fabriken är ställd, äfvensom för den, hvilken eljest äger anställa undersökning i fabriken.

Hvad i öfrigt i denna förordning är stadgadt om tillverkare och fabrik äger icke tillämpning å yrkesutöfvare och fabrik, hvarom i denna § förmäles.

Såsom ersättning för kontrollkostnaden skall yrkesutöfvaren för hvarje månad till Kungl. Maj:ts befallningshafvande inbetala tio kronor för hvarje helgfritt dygn, hvarunder arbetet enligt anmälan kunnat under månaden pågå. Betalas ej afgiften inom utgången af den påföljande månaden, varde densamma utmätt.

24 §.

För fabrik, som ligger vid öppen plats eller gata vare sig i stad eller inom område, tillhörande station vid för allmän trafik upp-

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

låten järnväg, eller vid allmän hamn, må eftergift i föreskrifterna angående afstängningen kunna medgifvas af kontroll- och justeringsstyrelsen; och likaledes må styrelsen, därest afsevärda svårigheter möta att i öfrigt företaga föreskrifna anordningar vid fabrik, meddela de förändrade bestämmelser, som af omständigheterna kunna påkallas.

III KAP. Om kontrollen.

25 §.

1. Öfverinseendet öfver kontrollen vid sockerbeskattningen, för så vidt denna kontroll icke ankommer på tullverket, utöfvas af kontroll- och justeringsstyrelsen.

2. Enligt de närmare föreskrifter, som innehållas i ordningsstadgan, utöfvas den i 1 mom. afsedda kontrollen af förste kontrollörer, kontrollörer och tillsyningsmän.

3. Förste kontrollörer förordnas af kontroll- och justeringsstyrelsen och kontrollörer utses af Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

4. Dagarfvode utgår af statsmedel under tjänstetiden till förste kontrollör med tolf och till annan kontrollör med sex kronor, dock att, där förste kontrollör varit inkallad till tjänstgöring mer än sex månader om året, arfvodet för öfverskjutande tjänstetid bestämmes till åtta kronor om dagen; och erhåller förste kontrollör dessutom, om resa förekommer, reseersättning med femton kronor för hvarje gång, han inträder i tjänstgöring eller från en till annan fabrik förflyttas. Förordnas förste kontrollör att verkställa förrättning under tid, då han ej är inkallad till tjänstgöring, erhåller han dels dagarfvode med tolf kronor dels ock reseersättning enligt fjärde klassen i gällande rese-reglemente.

5. Är fabrik belägen utom stad, köping eller municipalsamhälle, vare tillverkaren pliktig att på anmodan af Kungl. Maj:ts befallningshafvande åt enhvar af den vid fabriken anställda kontrollpersonal till pris af en krona om dagen upplåta ett eldadt, städadt samt med nödiga möbler och sängkläder försedt boningsrum, beläget i fabriken närhet. Oafsedt fabriken belägenhet vare tillverkare ock skyldig att, på anmodan af Kungl. Maj:ts befallningshafvande, åt enhvar af kontrollpersonalen, som sådant önskar, anskaffa lämplig kost mot en

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

ersättning af en krona om dagen. De i detta mom. omförmälda ersättningsbelopp afdragas från det vederbörande tillkommande arfvode och tillhandahållas tillverkaren genom Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

6. Då arbete i sockerfabrik ej pågår och allt socker inlagts i magasin under kronans lås, skola förste kontrollör och kontrollörer återkallas och tillsynen vid magasinet öfverlämnas åt en af Kungl. Maj:ts befallningshafvande utsedd tillsyningsman, hvilken i arfvode af statsmedel erhåller tio kronor för hvarje dag, hans verksamhet vid magasinet påkallats. Påkallas tillsyningsmannens åtgärd under tillverkningsåret mer än trettiofem särskilda dagar, skall ersättningen för de öfverskjutande dagarna gäldas af tillverkaren.

26 §.

För uppvägning af socker vare tillverkare skyldig att anskaffa och underhålla våg äfvensom nödiga vikter.

Allt arbetsbiträde, som erfordras för vägningen, lämnas af tillverkaren.

27 §.

Allt socker, som i fabrik införes, där tillverkas eller raffinerats eller därifrån utföres, skall till vikten bestämmas på sätt kontroll- och justeringsstyrelsen föreskrifver.

28 §.

1. När socker skall uttagas från fabrik, göre tillverkaren hos förste kontrollören eller tillsyningsmannen anmälan därom, med angifvande, huruvida sockret skall utlämnas till fritt bruk eller försändas till annan fabrik, allmänt sockernederlag eller tullkammare.

2. Utlämnas socker till fritt bruk, skall förste kontrollören eller tillsyningsmannen utfärda vågsedel i två exemplar, af hvilka det ena öfverlämnas till tillverkaren och det andra, försedt med kvitto af tillverkaren eller hans ombud, bilägges kontrollhandlingarna.

3. Föres socker till annan fabrik, allmänt sockernederlag eller tullkammare, skall försändelsen ske under de villkor och bestämmelser, som meddelas af kontroll- och justeringsstyrelsen.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

29 §.

1. Innan sirup eller melass utlämnas från fabrik bestämmes dess sockerhalt på sätt i 1 § 2 mom. är sagdt. Är denna sjuttio procent eller däröfver af torrsubstansens vikt, förfares med varan på sätt om socker är stadgadt; är sockerhalten mindre än sjuttio procent af torrsubstansens vikt, äger tillverkaren att fritt föfoga öfver varan.

2. Är tillverkaren ej nöjd med undersökning, som enligt 1 mom. blifvit i fabriken verkställd å sirup eller melass, tages däraf prof, som försedt med förste kontrollörens och tillverkarens sigill, insändes till kontroll- och justeringsstyrelsen för verkställande af ny undersökning, hvars resultat blir afgörande.

30 §.

Kontroll- och justeringsstyrelsen äge att förordna om inventering och uppvägning af allt i fabrik eller magasin befintligt socker.

31 §.

Kontrolltjänsteman skall, när helst han det fordrar, för undersökning äga tillträde till alla inom fabriken befintliga lägenheter, till boningsrum dock endast mellan klockan nio förmiddagen och klockan nio eftermiddagen, äfvensom hafva rätt att anställa undersökning å personer, som lämna fabriken, eller varor, som därifrån bortföras.

32 §.

Kontrolltjänsteman äge när som helst tillträde till sådan fabrik, som i 23 § omförmäles, och att där taga prof af tillverkningen för dess undersökande. Till boningsrum äge han dock ej tillträde mellan klockan nio eftermiddagen och klockan nio förmiddagen.

33 §.

Allmän åklagare äger anställa undersökning för upptäckande af förbrytelser mot denna förordning.

Sådan undersökning bör göras i två vittnens närvaro.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

IV KAP. Om ansvar för öfverträdelse af förordningens föreskrifter.

34 §.

Den, som utan tillståndsbevis tillverkar eller raffinerar socker, böte från och med etthundra till och med tvåtusen kronor eller straffes med fängelse från och med en till och med sex månader samt gälde den i 1 § stadgade skatt, hvilken i sådant fall beräknas efter den tillverkning, som med ledning af redskapens beskaffenhet, den tid densamma må hafva varit i bruk och hvad i öfrigt i målet förekommit kan antagas hafva ägt rum.

Tillverkar någon utan tillståndsbevis sirup eller melass, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor.

35 §.

Den, som i syfte att undandraga statsverket skatt från fabrik, där tillverkning eller raffinering af socker på grund af tillståndsbevis bedrifves, eller från lägenhet, där obeskattadt socker förvaras under kronans lås, eller under transport af obeskattadt socker, undansnillar sådant,

eller i fabrik för tillverkning eller raffinering af socker eller i allmänt sockernederlag eller under transport af obeskattadt socker olofligen bryter försegling eller öppnar eller borttager lås, som kontrolltjänsteman eller tullförvaltning åsatt,

eller i fabrik eller nederlag, hvarom ofvan sagts, vidtager åtgärd, hvarigenom vid uppvägning af socker mindre än sockrets rätta vikt af vågen angifves,

eller eljest där svikligen förfar,

straffes med böter från och med femhundra till och med femtusen kronor eller dömes till fängelse från och med en månad till och med ett år.

Den sakfällde erlägge ock den skatt, han undandragit statsverket.

36 §.

Tillverkare ansvarar för förbrytelse, som med hans vetskap mot denna förordning begås af arbetare eller annan vid sockerfabriken

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

anställd person, liksom vore förbrytelsen af honom själf begången. Begagnar tillverkaren ombud vid rörelsens utöfvande, ansvare ombudet jämte tillverkaren och lika med denne för sådan förbrytelse.

Hvad i denna § är stadgadt om tillverkare äge motsvarande tillämpning å innehafvare af allmänt sockernederlag.

37 §.

1. Underlåter tillverkare att, i enlighet med därom gifna föreskrifter, föra den bok, som omförmäles i 21 §, eller vägrar han förste kontrollör tillgång till samma bok eller vederbörande kontrolltjänsteman eller den, hvilken äger anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning, tillträde till rum eller byggnad, där undersökning må ske, eller till ritning och beskrifning öfver fabriken, straffes med böter från och med etthundra till och med ettusen kronor.

2. Underlåter yrkesutöfvare, hvarom i 23 § sägs, att i enlighet med därom gifna föreskrifter föra bok, som omförmäles i 21 §, eller vägrar han den, som äger anställa undersökning i fabriken, tillgång till nämnda bok eller tillträde till rum eller byggnad, där undersökning må ske, vare underkastad enahanda ansvar, som i 1 mom. är stadgadt.

38 §.

Uraktlåter tillverkare eller nederlagsinnehafvare att ställa sig till efterrättelse något af hvad i denna förordning eller gällande ordningsstadga rörande sockerbeskattningen föreskrifves eller de föreskrifter i fråga om tillverkares åliggande, kontroll- och justeringsstyrelsen, vederbörande kontrolltjänsteman eller tillsyningsman i enlighet med denna förordning eller ordningsstadgan meddelar, straffes, där ej särskildt ansvar är bestämdt, med böter från och med fem till och med etthundra kronor; och äge Kungl. Maj:ts befallningshafvande att vid lämpligt vite ålägga den tredskande att sin skyldighet genast eller inom utsatt tid fullgöra eller ock att låta tills vidare afbryta tillverkningen.

39 §.

Tillverkare, nederlagsinnehafvare eller sådan yrkesutöfvare, som i 23 § omförmäles, hvilken åt kontrolltjänsteman, som öfver hans fabrik

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

eller nederlag utöfvar tillsyn, såsom gifva något gifver eller erbjuder, böte från och med tjugu till och med tvåhundra kronor. Kontrolltjänsteman, som gifvan mottager, vare underkastad lika ansvar och miste därjämte befattningen.

40 §.

Den som innehar eller innehaft befattning med kontrollen vid sockerbeskattningen, vare förbjudet att röja tillverkares yrkeshemlighet eller affärsförhållanden. Gör han detta, och framgår ej af omständigheterna, att han om den hemlighet eller de affärsförhållanden erhållit kännedom å tid, då han dylik befattning ej innehaft, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor. Sker det för att göra skada eller begagnar han sig af berörda yrkeshemlighet eller affärsförhållanden till egen eller annans fördel, då må till fängelse dömas.

Har i nu omförmälda hänseenden genom kontrolltjänstemans åtgöranden skada uppkommit, vare han ock skyldig den till fullo godtgöra.

41 §.

Anställes undersökning, hvarom i 33 § förmåles, mellan klockan nio om aftonen och klockan fem om morgonen å ställe, dit kontrollpersonalen då ej äger fritt tillträde, men upptäckes ej förbrytelse, böte förrättningsmannen från och med fem till och med femtio kronor, där han ej haft giltig anledning till undersökningen.

42 §.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, skola, om tillgång till deras gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

43 §.

Då skatt jämte böter blifvit ådömd enligt denna förordning, må där tillgång saknas till skatten eller någon del däraf, böterna ej kunna med penningar gäldas, utan skall den sakfällde i stället undergå motsvarande förvandlingsstraff.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

44 §.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla med en tredjedel kronan och med två tredjedelar åklagaren. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel. Sådan del tillkomme dock ej angifvare, då angivelse skett af föräldrar mot barn, barn mot föräldrar, makar eller syskon mot hvarandra, annan skyldeman mot den, hos hvilken han njuter kost eller underhåll, fosterbarn mot fosterföräldrar eller tjänare mot husbondefolk, under den tid de äro i tjänsten.

45 §.

Förbrytelse mot denna förordning må endast åtalas af allmän åklagare.

Finner den, som med kontrollen har befattning, öfverträdelse begången, som bör föranleda åtal, anmäla han det för allmän åklagare.

Öfvergångsstadgande.

För det i 15 § omförmälda ändamål må redan befintligt, före år 1905 till förvaring af socker användt magasin, äfven om det icke anses ligga i fabriken närhet, fortfarande begagnas, för så vidt det icke är beläget på längre afstånd än en kilometer från fabriken.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 september 1908, vid hvilken tid nådiga förordningen den 2 juni 1905 om beskattning af socker upphör att vara gällande; dock att tillsättningen af förste kontrollörer och kontrollörer skall, för det tillverkningsår, som tager sin början den 1 september 1908, ske i enlighet med denna förordning.